

EIDE VASSVERK SA

Halåsen 20.10.21

Saksutredning ekstra ordinært årsmøte

Sak: Sak 11 tariffer for vannavgift m.v jfr vedtektene §5 og adgangen til å ha differensierte gebyrsatser overfor selskapets medlemmer etter Samvirkeloven

Dato: 09.11.21 kl 19 – husk påmelding innen 08.11.21

Sted: Frodehuset

Utredet av: styret i Eide Vassverk SA

Innledning:

Litt om bakgrunnen:

På årsmøtet 2020 ble det vedtatt at fritidsboliger og enslige pensjonister, som tidligere har hatt halv pris, fra og med 2020 skulle betale likt som andre abonnenter. Det ble også endring i tariffen for steinindustrien, som tidligere har hatt en rabattert pris, men fra 2020 betaler samme pris pr kubikk vann som annen industri. Vedtaket var enstemmig.

På ordinært årsmøte 2021, ble det av enkelte medlemmer fremmet forslag om at det igjen skulle være differensierte priser for fritidsboliger, enslige pensjonister og for steinindustrien. I samvirkelova står det at slik differensiering «krev sakleg grunn» og møteleder ba derfor om å få se nærmere på hva dette innebærer, og komme tilbake til sak om tariffer i ekstraordinært årsmøte.

Innstilling fra styret til ordinært årsmøte:

Forslag om uendrete tariffer for vannavgift m.v for 2021.

Følgende forslag ble fremsatt av medlemmer:

- Tariffer for enslige pensjonister og fritidsbolig gjeninnføres med virkning fra 01.01.21. Mindre inntekter for Eide Vassverk i forhold til budsjettet for 2021 dekkes av overskudd for 2020 (egenkapital).
- Vannavgiftene differensieres slik de var før 2020. Det vil si at steinindustrien får 10% reduksjon i vannavgiften. I tillegg innføres ytterligere 10% reduksjon for uttak over 20 000 m³/år.

På bakgrunn av dette kom møteleder med følgende forslag:

Forslagene fra medlemmene går tilbake til styret for behandling og at saken tas på et ekstra ordinært årsmøte. Bakgrunnen for dette er at styret bør utrede konsekvensene av forslagene om differensiering på enkelte grupper og om dette kan være i strid med samvirkelovens § 17 om likhetsprinsippet. Det gjengis fra lovens §17:

« Eit samvirkeforetak skal behandle alle medlemmar likt. Forskjellsbehandling krev sakleg grunn».

Vedtak på årsmøtet iht protokoll:

Forslaget fra møteleder ble vedtatt med 27 stemmer mot 5 stemmer.

Utredning:

Eide Vassverk var ikke et samvirkeforetak når differensierte gebyrsatser ble innført, og styret og årsmøtet trengte dermed ikke å forholde seg til Samvirkeoven den gang.

På bakgrunn av vedtak på årsmøtet den 25.05.21 har styret i Eide Vassverk SA bedt om en juridisk vurdering av de forslagene som kom fra medlemmer, opp mot Samvirkelovens § 17 om likhetsprinsippet og at forskjellsbehandling krever saklig grunn. Juridisk bistand har også tatt med andre relevante lover og forskrifter i sin vurdering.

Kort om juridisk vurdering:

Det er stadfestet at Samvirkeoven sier at medlemmer skal behandles likt og eventuelt forskjellsbehandling skal ha saklig grunn. Samvirkeoven åpner dermed for differensiering. *Årsmøtet kan med simpelt flertall fastsette tariffen og den trenger ikke å være den samme for alle medlemmene, men kun så lenge likhetsprinsippet ikke tilsidesettes, og en kan oppgi en saklig grunn.*

For vurdering av hva som er saklig grunn redegjør ikke samvirkeoven nærmere, derfor blir det gjort vurderinger ut fra hva som er lovlig for tilsvarende kommunal virksomhet, og som etter juridisk vurdering må kunne anses som saklig grunnlag. Av dette fremkommer det at gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer, antall våtrom i huset etc. ikke er saklig grunn. Det kan tas hensyn til bebyggelsens art og bruk samt eiendommens størrelse og beskaffenhet.

For eiendom som er beregnet på fritidsbruk eller av annen grunn vil ha lavere forbruk kan det fastsettes særlige regler. Avgift basert på boligareal eller faktisk forbruk i kombinasjon med en fastavgift er en måte å utforme tariffene på.

Adgangen til differensiering beror på om det er tale om et forsyningsområde som medfører «vesentlig» lavere eller høyere kostnader og betjene enn andre steder i vassverket. For å komme inn under dette, må forskjellen utgjøre 25% eller mer.

Styrets vurdering:

Styret har vurdert de juridiske betraktningene og det beslutningsgrunnlaget vi har i dag, opp mot medlemsforslagene på det ordinære årsmøtet.

Hvorvidt det kan dokumenteres lavere forbruk eller at det koster vesentlig mer eller mindre for vassverket å forsyne abonnenten som kan gi grunnlag for å differensiere avgift for selve forbruksdelen av vannforsyningen. Vi kan ikke se at det å fylle 67 år og være enslig, er noen dokumentasjon på, eller sannsynliggjør at det brukes mindre vann sammenlignet med andre enslige eller andre abonnenter som hevder å bruke lite vann. Antall beboere i en husholdning er i seg selv ikke grunnlag for differensiering. Det er i dagens drikkevannsforskrift og/eller plan og bygningslov ikke gitt andre krav til eksempelvis vannkvalitet, forsyningsikkerhet eller slukkevann til enslige, slik at det kun er forskjell i vannforbruk / areal som kan gi en differensiert vannavgift.

Styret finner derfor ikke grunnlag for at denne delen av forslaget er ihht lov.

Vannforbruket for de fleste fritidseiendommer er mindre enn for vanlige hus. Vanlig praksis i kommunale vannverk er at hytter får redusert forbruksdel uten annen dokumentasjon enn at det er registrert som fritidsbolig. Det er rimelig at gebyret for fritidseiendommer vurderes på nytt.

Når det gjelder steinindustrien, så vil ikke argumentet om prisreduksjon basert på forbruk av mye vann være en saklig grunn som gir grunnlag for å gi de prisreduksjon i forhold til øvrige bedrifter.

I forbindelse med arbeidet har styret også funnet at vedtektene må revideres slik at de i sin helhet er tilpasset Samvirkeoven og gjeldende lovverk. Dette vil bli gjennomført og fremlagt til neste ordinære årsmøte.

Mulig grunnlag for annen modell for tariff:

Det er teoretisk mulig å utrede faktiske kostnader, med å lage en matrise som viser hvor lang tilførselsledning det er til den enkelte abonnent, og om bygget er plassert før eller etter trykkreduksjonsanlegg, pumpestasjon og høydebasseng. En slik ordning ville ha gitt stor forskjell i vannavgiften til den enkelte avhengig om hvor langt ute på nettet bygget er plassert. Men med en slik ordning anser styret at hensikten med å være et samvirkeforetak ikke vil være til stede, og vil ikke anbefale en slik utredning.

Et bedre alternativ for å sikre at abonnentene betaler for det vannet de bruker, er innføring av vannmåler. Foreløpige beregninger der vassverket anskaffer vannmålere, gir at dette vil medføre et målergebyr på ca. 500 kr/år i tillegg til fastavgift og forbruksavgift. Installering av måler hos den enkelte abonnent må utføres av godkjent rørlegger betalt av huseier.

Kostnaden med installering av vannmåler i det enkelte bygg har vassverket ikke grunnlag for å sette noen kostnad på, da det kan være stor forskjell på hvor mye arbeid som må gjøres for å få installert måleren.

Dersom det innføres vannmålere, må det innføres en fastavgift samt en variabel del, der vannmåler eller m² på boligen angir den variable delen. Det må da utarbeides ny tariff og regelverk for dette. Det må også tas stilling til om alle skal ha vannmåler, eller om det skal være frivillig. De som ikke velger måler, vil da få beregnet den variable delen etter størrelsen på bolig eller bygg.

Det må videre investeres i system der vi får tilgang til størrelsene på bolig (Komtek), samt system som innhenter data fra vannmålere. Dette vil medføre vesentlig merkostnad for vannverket, samt merarbeid for administrasjonen.

Dersom ekstraordinært årsmøte ønsker endring i modell for tariffer, oppfordrer vi til at dette blir gjort som en bestilling til styret til neste ordinære årsmøte, da vi også må ta en gjennomgang av vedtekter. En sårn endring må tas inn i vedtektene, og det er naturlig at dette tas samtidig.

Innstilling:

1. Styret foreslår at gjeldende tariffer for bolig og steinindustri holdes likt som i 2020, og finner ikke at det foreligger saklig grunn ihht lovverket for å differensiere enslige pensjonister og steinindustrien.
2. Fritidsboliger er ikke i daglig bruk. Fritidsboliger får 25 % lavere avgift enn husstandene. Mindre inntekter for 2021 dekkes av egenkapital.

20.10.21

Styret Eide Vassverk